

Nr 732

Av herr **Wahrendorff**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 84, angående vissa stödåtgärder i anledning av skadorna å 1959 års skörd.*

I propositionen nr 84 föreslås, att jordbrukare, som år 1959 tillfogats mera betydande skördeskador på grund av ogynnsam väderlek, skall kunna få stödlån, till vilket ändamål 11 milj. kronor skall få disponeras. Vidare skall enligt propositionen kontanta bidrag kunna lämnas till jordbrukare, som är i behov därav på grund av lidna skördeskador under år 1959. För denna bidragsgivning förordas i propositionen ett belopp av 10,4 milj. kronor.

De skördeskador, som inträffade under år 1959, var sammantagna för hela landet inte av den omfattningen, att den s. k. 4-procentregeln träder i kraft, men i vissa delar av landet har jordbrukarna drabbats mycket hårt. Det är uppenbart, att skadorna i ett betydande antal fall är så stora, att jordbrukarna inte själva orkar bära de ekonomiska förlusterna. Såsom framgår av propositionen har särskilt Kalmar södra länsdel samt Gotlands och Värmlands län drabbats av betydande skördeskadeförluster.

Det framstår som självklart, att samhället måste medverka till att jordbrukare, som drabbats av betydande skördeskador, kan få lindring i sitt bekymmersamma ekonomiska läge. De åtgärder, som föreslås i propositionen, är i detta syfte värdefulla. I ett par avseenden synes dock ändringar böra företagas i förslaget i propositionen.

Bidragsbeloppet har i propositionen upptagits till 10,4 milj. kronor. Här för skall i huvudsak användas införselavgiftsmedel. Med hänsyn till det svåra läge, i vilket många jordbrukare försatts genom skördeskadorna, synes emellertid detta belopp vara otillräckligt. I vissa delar av landet, särskilt de ovan angivna, uppgår katastroffallen till ett betydande antal. Hjälpt behovet måste sägas vara väsentligt större än vad som kan tillgodoses genom det i propositionen föreslagna beloppet. En höjning av bidragsbeloppet med 4 milj. kronor utöver vad som föreslagits i propositionen, dvs. till 14,4 milj. kronor, synes i varje fall erforderligt, om de av skördeskadorna drabbade jordbrukarna skall kunna få hjälp i någorlunda rimlig utsträckning.

Såsom framgår av redovisningen i propositionen finns överskottsmedel av införselavgifter disponibla från den gångna treårsperioden (1956/57—1958/59). Den kostnadsökning, som förslaget ovan föranleder, kan sålunda täckas genom medel från jordbrukets regleringskassor. Frågan om dispositionen av ifrågavarande införselavgiftsmedel skall enligt redovisningen i

propositionen avgöras i senare sammanhang. Det synes lämpligt, att medgivande lämnas till att utöver vad som föreslagits i propositionen 4 milj. kronor av nämnda införselavgiftsmedel får användas till kontantbidrag åt jordbrukare, som drabbats av betydande skördeskadador under år 1959 och därigenom tillfogats allvarliga ekonomiska förluster.

Räntan å stödlånen skall enligt propositionen utgå med 5,75 procent. För många jordbrukare måste en så hög ränta sägas utgöra en alltför hård belastning. Det gäller ju här att lämna hjälp mot skördeskadeförluster, som i många fall kommer att ha betydande ekonomiska konsekvenser för vederbörande under en följd av år. En räntefot av 5 procent synes därför vara en lämplig avvägning.

Med stöd av vad ovan anförts får jag hemställa,

I. att riksdagen vid behandling av propositionen nr 84 måtte besluta medge

att ett belopp av 14 400 000 kronor må ställas till förfogande till bidrag till jordbrukare, som är i behov därav på grund av 1959 års skördeskadador;

att den ökade kostnad av 4 000 000 kronor, som föranledes härav, må bestridas med medel ur jordbrukets regleringskassor i enlighet med vad som anförts i motionen; samt

II. att riksdagen måtte besluta, att räntan för stödlån med anledning av 1959 års skördeskadador skall utgöra 5 procent.

Stockholm den 29 mars 1960

Harry Wahrendorff